
Výzkumné centrum UK pomáhá městům a obcím najít recept na lepší život seniorů

Výzkumné centrum UK pomáhá městům a obcím najít recept na lepší život seniorů

Jak zajistit lidem důstojné a aktivní stáří a jak poskytnout seniorům služby, které skutečně potřebují, radí obcím a městům *Bedekr aktivního stáří*. Na jeho tvorbě se podíleli odborníci [Centra pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče](#) Fakulty humanitních studií UK. „Vydali jsme 450 kusů bedekru, který jsme během léta do posledního rozdali ve všech krajích,“ podotkla vedoucí centra a proděkanka FHS UK docentka Iva Holmerová. Publikace je nyní k dispozici na [internetu](#) .

Bedekr aktivního stáří vznikl jako součást projektu nazvaného Nový politický rámec pro aktivní, zdravé a důstojné stáří a poskytování služeb zdravotní a dlouhodobé péče (zkráceně pojmenován slovem FRAM). Jaká je v projektu role Centra pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče (zkráceně CELLO, zkratka vychází z anglického názvu centra Centre of Expertise in Longevity and Long-term Care)?

Naše centrum je jedním ze tří řešitelů tohoto projektu. Hlavním řešitelem je ministerstvo zdravotnictví, které se podílí také na spolufinancování a obstarává tvorbu strategických dokumentů. Třetím partnerem je European Centre for Social Welfare Policy and Research ve Vídni, jehož úkolem je sledovat současný vývoj v dané oblasti a přispět tak ke správnému směřování celého projektu zejména ve strategické oblasti.

CELLO se v projektu zabývá jak teoretickými, tak i velmi praktickými aspekty souvisejícími s aktivním stářím v prostředí českých obcí. Naším úkolem bylo získat příklady dobré praxe a vytvořit tzv. „toolkit“, který tyto příklady ukazuje a poskytuje další užitečné návody k tomu, aby se v obcích starším lidem žilo co nejlépe, mohli se aktivně podílet na životě obce a získat potřebnou podporu, která jim umožní co nejdelší život v domácím prostředí.

Jak probíhal váš výzkum?

Prohledali jsme webové stránky obcí, dotazovali se obcí s rozšířenou působností, prostudovali jsme literaturu a poté jsme dle zadání projektu vybrali deset obcí, kde jsme zkoumali jednotlivé příklady dobré praxe. Tedy nejen nabídku

služeb a aktivit pro seniory, ale také spolupráci se seniorskými organizacemi, využití potenciálu starších lidí a podobně. Seznámili jsme se s mnoha velmi dobře fungujícími službami a iniciativami a také s mnoha nesmírně schopnými a motivovanými lidmi. Navštívili jsme i některé obce v Rakousku a kolegové také Dánsko. S velkým potěšením mohou říci, že jsme sice v zahraničí čerpali inspiraci, ale mnoho dobrého jsme našli právě v České republice, a to nejen v obcích, které jsme přímo navštívili, ale také prostřednictvím lidí, kteří s námi komunikovali, navštívili naše semináře a podobně.

Jak vznikl *Bedekr aktivního stárnutí*?

Získali jsme spoustu příkladů dobré praxe v jednotlivých oblastech života seniorů, služeb pro seniory i dlouhodobé péče. Veškeré tyto podklady by bohatě vystačily na odbornou monografii (ke které se snad také dostaneme), ale cílem projektu bylo vytvoření „toolkitu“, tedy srozumitelného materiálu, návodu zejména pro představitele obcí, kteří nemají s danou problematikou nejen zkušenosti, ale nemusejí být ani obeznámeni s terminologií používanou v této oblasti. Stáli jsme tedy před tím, jak text formulovat tak, aby obsahoval klíčové údaje a důležitá sdělení a aby byl zároveň srozumitelný a přehledný a nikoliv banální.

Po mnoha diskuzích a revizích jsme vybrali to, co nám z výzkumu vycházelo jako nejdůležitější. Když už se finální podoba textu začala rýsovat, rozhodli se kolegové pojmenovat jej „bedekrem“, průvodcem v krajíně aktivního stárnutí a dlouhodobé péče, jak zní záhlaví knížky, a doprovodit jej nikoli fotografiemi, ale ilustracemi, které budou vyzývat k určitému zamyšlení nad danou problematikou.

Jaké největší nedostatky vidíte v péči o seniory v České republice?

To by bylo na dlouhé povídání, ale myslím si, že základním problémem, který u nás máme, je nedostatečné propojení a koordinace zdravotní a sociální péče. To je letitý problém, který se nedaří řešit. Zatímco vlády některých zemí návaznost těchto služeb přímo garantují, u nás se zatím zdá, že se zdravotní péče „očisťuje“ od sociální problematiky a sociální péče nepočítá s problematikou zdravotní.

V rozvinutých zemích se zpravidla – hovořím-li o Skandinávii, Velké Británii, USA, Francii, Německu, Austrálii, Kanadě a podobně – při změnách v poskytování péče vychází z vědeckých poznatků a postupně a citlivě se prosazují změny na základě vědeckých důkazů. U nás se bohužel dosud často prosazují změny na základě momentálních politických nálad a názorů lidí, kteří mnohdy ani danou problematiku příliš neznají a jejich mandát je jen politický. Právě proto nabízí naše centrum nezávislou expertizu ve víře, že ji snad jednou budou využívat i naši politici a tvůrci zdravotní a sociální politiky.

• Jaké je poslání Centra pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče a na jakých projektech pracuje?

CELLO vzniklo před několika lety. Nejprve se jednalo jen o jakousi spolupráci lidí, kteří se zajímali o problematiku stárnutí, dlouhověkosti a dlouhodobé péče v tom nejširším kontextu, šlo o tzv. think-tank, tedy expertní skupinu. Na Fakultě humanitních studií UK jsme se etablovali jako vědecko-pedagogické centrum při Institutu doktorských studií. V současné době náš tým spolupracuje s dalšími fakultními pracovišti (antropologie, historická sociologie, orální historie, řízení a management a podobně) a dalšími fakultami UK. Podílí se na výuce geriatry na 3. lékařské fakultě UK, velmi úzce spolupracuje se subkatedrou geriatry Lékařské fakulty v Hradci Králové a s některými pracovišti Fakulty tělesné výchovy a sportu UK.

Naše projekty jsou jak expertní, tak vědecké. Provádíme konzultační činnost a přípravu „evidence based“ podkladů pro jednání na různých úrovních státní správy a samospráv. Kolegové přednášejí na kurzech pořádaných Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví i Českou lékařskou komorou a dalšími renomovanými subjekty.

Jedním z našich úspěšných projektů je například *Gerontologická a organizační supervize*, projekt, který je zaměřen na zlepšení kvality péče o lidi žijící v rezidenčních zařízeních Jihomoravského kraje. Projekt byl v loňském roce oceněn Cenou hejtmana Jihomoravského kraje a také byl vyhodnocen jako druhý nejlepší evropský projekt zlepšující péči o pacienty s demencí, získal tak cenu evropských nadací včetně velmi významné francouzské nadace Fondation Médéric Alzheimer.

Dále řešíme pro ministerstvo zdravotnictví projekt *Dlouhodobá péče pro seniory: problematika kvality péče v institucích, kultury organizace a podpory důstojnosti starých křehkých pacientů*. V rámci něj jsme získali mnoho kvalitativních i kvantitativních dat o stavu poskytování dlouhodobé péče v České republice a dospěli jsme také ke kritériím její kvality, návrhu průběžného sledování apod. V současné době tato data dále zpracováváme a připravujeme publikace a podklady.

Na dalších projektech spolupracujeme s Endokrinologickým ústavem (projekt zabývající se problematikou Alzheimerovy choroby a diabetu a jejich souvislostí) a s biokybernetiky z Českého vysokého učení technického (hledání uživatelsky přátelského systému sběru dat v dlouhodobé péči). Spolupracujeme i s celou řadou dalších organizací.

Pracujeme také na mezinárodních projektech. Přímo vzorovou spolupracující sítí je pro nás INTERDEM, mezinárodní pracovní skupina, která se zabývá psychosociálními intervencemi u demence. Dále velmi intenzivně spolupracujeme s organizací Alzheimer Europe.

Podíleli jsme se na založení iniciativy ELTECA (Exchange of Experience in Long-term Care). Vycházeli jsme ze zkušenosti, že význam a důležitost dlouhodobé péče postupně narůstá, což je chápáno zejména v zemích „staré EU“, zatímco v zemích nově přistoupivších je tato problematika stále velmi podceňována a podfinancována.

Projekt FRAM je podporován Evropskou unií z programu pro zaměstnanost a sociální solidaritu - Progress (2007-2013). Tento program provádí Evropská komise. Jeho účelem je finančně podporovat plnění cílů Evropské unie v oblasti zaměstnanosti, sociálních věcí a rovných příležitostí, a přispívat tak k naplnění cílů strategie Evropa 2020 v uvedené oblasti. Tento sedmiroční program je zacílen na všechny zúčastněné strany, které mohou pomoci při vytváření vhodných a účinných právních předpisů a politik v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí v celé EU-27, ESVO/EHP a v kandidátských zemích pro členství v EU a zemích usilujících o status kandidátské země. Více informací naleznete na této adrese: <http://ec.europa.eu/progress>. Evropská komise ani žádná jiná osoba zastupující Evropskou komisi není odpovědná za způsob, jakým jsou používány informace na těchto stránkách.

celto.ilc.cz

MINISTRY OF HEALTH
OF THE CZECH REPUBLIC

EUROPEAN CENTRE
FOR SOCIAL WELFARE POLICY AND RESEARCH